

Ventspils Augstskolas vadīšanas un attīstības koncepcija turpmākajiem pieciem gadiem.

Ventspils augstskolas kā valsts dibinātās augstskolas attīstību saskaņā ar likumdošanu, nosaka vairāki iekšēji izstrādātie dokumenti un rektora uzdevums ir realizēt dzīvē nospraustās vadlīnijas. Protams, realizējot dažādus „akcentus”, ciktāl tas ir saskaņā ar augstskolas iekšējo regulējumu. Man ir bijusi iespēja iepazīties ar Ventspils Augstskolas plānošanas dokumentiem (stratēģijas, attīstības plāni) pirms iepriekšējā rektora atcelšanas un ir izveidojies noteikts priekšstats par Ventspils Augstskolas turpmāko attīstību.

Uz doto brīdi jebkurai Augstskolai Latvijā ir daudz izaicinājumu, kas saistīti, gan ar negatīvo demogrāfisko situāciju un saucamo „demogrāfisko bedri”, kurai šobrīd cauri virzās visas augstskolas, gan novecojošo pasniedzēju sastāvu un sekojošo jauno zinātnieku trūkumu. Tādēļ, manuprāt, Ventspils Augstskolai ir divi galvenie uzdevumi tuvākajiem pieciem gadiem:

1. Izmantojot esošās iestrādes un ieguldījumus, jeb citiem vārdiem sakot – esošos resursus - tos rūpīgi izvērtēt, ko es nešaubos augstskola regulāri dara. Tomēr pašu izvērtējums vien ir nepietiekams, tas būtu jāvalidē ar ārējo ekspertu (Rietum/Austrum eiropas augstskolas vai zinātniskās institūcijas) palīdzību. Ja reiz ir identificētas sfēras, kurās augstskolas pozīcijas ir stabilas, tad arī visus spēkus un arī resursus koncentrēt uz tām sfērām, veidojot izcilību. Ņemot vērā ierobežotos finanšu un citus resursus, visiem virzieniem nebūs iespējams vienlīdz daudz piešķirt resursus un visdrīzāk būs jāpieturas pie principa, ka lielākā uzmanība jāpievērš tiem, kuri 3 līdz 4 gadu griezumā var dot augstskolai vislielāko pienesumu – nodrošinot gan studentu skaitu, gan piesaistīto zinātnes finansējumu, gan piesaistīto cita veida ārējo finansējumu. Bez tam, būtiska ir studiju virzienu pārkreditācija uz nākošo periodu.

2. Perspektīvie attīstības virzieni. Šis uzdevums, manuprāt, ir visgrūtākais, jo neskaidrību un mainīgo lielumu šeit ir visvairāk. Neskatoties uz lielajām neskaidrībām un augstskolas izmēru, manuprāt tomēr jākoncentrējas uz esošo vai precīzāk uz izcilību virzāmo studiju vai zinātnes virzienu kvalitātes paaugstināšanu un izcilības veicināšanu. Manuprāt, augstskolai šobrīd nav nepieciešami jauni studiju vai zinātnes virzieni, tomēr ja tādi rodas, tad ir jāatsakās no kāda no esošiem, jo uzskatu, ka Ventspils augstskolai šobrīd ir jābūt salīdzinoši kompaktai. Pēc 3-4 gadu perioda redzot, ka augstskolas darbs uzrāda pozitīvus rezultātus un ir objektīvs pamats domāt par paplašināšanos, gan fiziski, gan piedāvāto programmu ziņā, tad, protams, šajā virzienā ir jādodas. Tai pat laikā neaizmirstot par esošiem darbības virzieniem, to akreditāciju un citiem darbības aspektiem.

Vadīšanas koncepcija.

Savā līdzšinējā darba pieredzē esmu vadījis vairākus uzņēmumus no atšķirīgām nozarēm, tomēr esmu sapratis, ka organizācijas vadīšanas principi nemainās. Arī līdzšinējā konsultanta pieredze gan publiskajā, gan privātajā sektorā ir parādījusi, ka organizāciju vadīšanas principi nemainās. Mana pieeja organizācijas vadīšanā balstīta uz demokrātijas principiem – katram ir tiesības uz savu viedokli un visiem ir dota iespēja to paust, tai pat laikā organizācijas vadītājam, t.i. rektoram, ir jābūt izlēmīgam un jāspēj pieņemt lēmumi un organizēt to izpildi atbilstoši labākajām vadības tradīcijām un praksei. Savstarpējās attiecības ir jābalsta uz savstarpēju cieņu.

Ir jāatjauno augstskolas tēls un attiecības ar pārējām Latvijas Augstskolām kā ar līdzvērtīgiem partneriem. Ir jāstiprina attiecības arī ar Ventspils pašvaldību, kas ir nozīmīgs partneris un atbalsts augstskolai.

Augstskolas darbība raksturojas ar diezgan īpatnēju dzīves ciklu, kura garums ir viens gads (no viena studentu uzņemšanas līdz nākamai studentu uzņemšanai). Un katra cikla darba rezultāta novērtējums ir uzņemšanas rezultāts. Jāatzīmē, ka studentu „ticība” Augstskolas piedāvātajam „produktam” ir tikai viens no Augstskolas darbības rādītājiem, tomēr ļoti svarīgs. Ņemot vērā potenciālo studēt gribētāju-jauniešu dabu un tēla nozīmi, manuprāt viens no pirmajiem un

svarīgākajiem uzdevumiem rektoram ir veidot augstskolas tēlu. Nākošajam rektoram viens no izaicinājumiem ir veidot pozitīvu sabiedrības viedokli uz ne pārāk pozitīvā fona/tēla, kāds tas ir šobrīd. No otras puses rektoram ir iespēja restartēt Ventspils Augstskolu un tālāk tas ir rektora ziņā šo iespēju izmantot vai nē. Manuprāt, šī tēla veidošanas „niša” ir salīdzinoši brīva Latvijā. Augstskolas ir sapratušas, ka potenciālais students ir jāuzrunā - ir radīti dažādi videoklipi un reklāmas, kuras tiek „darbinātas” uz uzņemšanas laiku. Dažas augstskolas ir gājušas tālāk – aktivizējušas savus PR resursus un ziņo par dažādiem notikumiem augstskolās, vai jauniem infrastruktūras objektiem. Tai pat laikā, nevienai no augstskolām šobrīd (iepriekš LU rektors Auziņš gāja šo ceļu) nav „dzīva seja”, kas iemieso augstskolu, jo ir pieņēmums, ka „produkts” runās pats par sevi (ar produktu saprotot – gan mācību programmas, gan augstskolas infrastruktūru). Manuprāt, rektoram ir jāklūst par šādu augstskolas publiskā tēla nesēju, aktīvi ņemot dalību dažādās norisēs valstī, kuras ir publiski redzamas un atbilst Ventspils Augstskolas darbības virzieniem, veidojot Ventspils augstskolas tēlu potenciālo studētgrībētāju vidū un nostiprinot pārliecību sabiedrībā, ka Ventspils augstskola ir pirmkārt interesanta vieta un vide, kur jēgpilni studēt un gūt pielietojamu izglītību, otrkārt, augstskola, kas iet līdzi laikam un piedāvā kā minimums rītdienas izglītību, veidojot savu piedāvājumu studētgrībētājiem.

Nenoliedzami, ka šādiem uzstādījumiem seko līdzi nākošie izaicinājumi – to arī nodrošināt no satura viedokļa, jo, manuprāt, no infrastruktūras viedokļa, Ventspils Augstskola ir ļoti labā līmenī.

Attīstības koncepcija.

Domājot par Ventspils Augstskolas attīstību, kā minēju iepriekš, tas nav vienkāršs uzdevums un viens no izaicinājumiem ir studējošo piesaiste augstskolai. Kā iepriekš minēju, tēla veidošana ir ārkārtīgi svarīga, Latvijas studējošo piesaistē - tur noder gan jau izmantotie līdzekļi, gan iespējami cilvēcīgais kontakts un tēls. Daudz sarežģītāks uzdevums ir ārvalstu studējošo piesaiste, jo tikai Latvijas potenciālie studenti vien visdrīzāk nespēs nodrošināt plānoto studiju vietu kvalitatīvu aizpildi. Šai ziņā, manuprāt, ir jārikojas ļoti pārdomāti – esmu pastiprināti sekojis līdzi, kā šai jautājumā ir klājies citām augstskolām un neveiksmju tur ir bijis un joprojām ir ļoti daudz, ir arī veiksmes stāsti. Manuprāt, ļoti labs resurss, jeb sadarbības partneris ir Ventspils pašvaldība un Ventspils uzņēmumi, kuru darbība ir izvērsta tālu ārpus Latvijas robežām. Izmantojot attiecības ar uzņēmējiem un viņu zināšanas par ārējiem tirgiem būtu jāizpēta iespējas piesaistīt studentus no šiem tirgiem, neaizmirstot arī ģeogrāfiski tuvākos reģionus – Lietuvu, Poliju.

Attīstības viens no dzinējspēkiem ir finanšu resursi, domāju, ka ir jārada vide augstskolā, lai maksimāli veicinātu dažādu ārēju finansējumu piesaisti – zinātniskā finansējuma (dalība dažādos pētniecības projektos), gan arī valsts pasūtījumu izpilde, izmantojot augstskolas pētniecības kapacitāti. Tas nozīmē, ka būtu jāveicina administratīvā kapacitāte, kas atvieglotu zinātnieku iesaisti projektu sagatavošanā un dokumentācijas noformēšanā.

Jāizvērtē tālmācības iespējas un pieredzi citās augstskolās, apvienotās doktorantūras studiju programmas aktivizēšana, lai nodrošinātu akreditācijai nepieciešamo doktorantu skaitu, jāizvērtē pieaugušo apmācības iespējas Augstskolā – aktivitāšu mērķis ir augstskolas atpazīstamības veicināšana, devums Ventspils pašvaldībai radot sociālekonomisko pienesumu un neliels finansiālais atspajds.

Nenoliedzami, jebkuram pretendētājam uz rektora amatu nav tādas „burvju nūjiņas”, lai radītu tūlītēju rezultātu un visdrīzāk taustāms rezultāts varētu parādīties pēc nākošā augstskolas dzīves cikla.

Ar cieņu
Jānis Caune